

Avdelningen för juridik
Staffan Wikell

Inventering av regler som styr kommunala plan- och måldokument

Denna inventeringslista har tillkommit efter önskemål från Sveriges Kommuner och Landstings medlemmar. Syftet med listan är att räkna upp alla de måldokument som en kommun enligt lag är skyldig att upprätta, vare sig det rör sig om planer, riktlinjer eller handlingsprogram. Listan innefattar endast planer och riktlinjer som har mer generell karaktär. Sådana planer som avser en enskild individ, som förekommer t.ex. inom socialtjänsten och skolan, har inte tagits med.

Listans olika kategorier är indelade enligt följande. Under rubriken "Kommunens särskilda ansvar" finns den särskilda typ av dokument som ofta fullmäktige ska besluta om enligt kommunallagen 3 kap. 9 §. Under rubriken "Kommunens ansvar som arbetsgivare" återfinns den typ av dokument som kommunen måste upprätta i egenskap av arbetsgivare. Reglerna är samma för alla arbetsgivare, och rör alltså inte kommunen specifikt.

Inventeringen är inte uttömmande, utan behöver kompletteras vartefter luckor i sammanställningen upptäcks. Synpunkter på dokumentet är därför välkomna.

Uppräkningen innehåller inte alla detaljkrav som de olika bestämmelserna ställer på respektive plans innehåll.

Kommunens särskilda ansvar

Bibliotekslag (1996:1596)

- 7 a § - kommuner och landsting skall anta planer för biblioteksverksamheterna.

Kommunallagen (1991:900)

- 8 kap. om ekonomisk förvaltning – hela kapitlet är av intresse, men följande punkter kan lyftas fram särskilt:
- 8 kap. 4 § - kommuner och landsting ska årligen upprätta en budget.
- 8 kap. 5 § - budgeten ska innehålla en verksamhets- och ekonomisk plan.

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet i samverkan

- 8 kap. 5 a § - Fullmäktige skall anta en åtgärdsplan för hur återställandet av ett uppkommet negativt ekonomiskt resultat för kommunen skall göras.

Lag (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik

- 6 § första stycket - omfattningen av linjetrafik för persontransporter och grunderna för prissättning ska anges i en trafikförsörjningsplan, som trafikhuvudmannen årligen antar efter samråd med länstrafikansvariga. I planen skall det tas upp åtgärder för handikappanpassning av trafiken.
- 6 § andra stycket – omfattningen av trafik enligt lagen om färdtjänst och lagen om riksfärdtjänst och grunderna för prissättningen för resor skall anges i en trafikförsörjningsplan som kommunen årligen antar efter samråd med trafikhuvudmannen och landstinget i länet. Har en kommun överlåtit sina uppgifter enligt lagen om färdtjänst eller lagen om riksfärdtjänst till trafikhuvudmannen, skall trafikhuvudmannens trafikförsörjningsplan omfatta resor även enligt dessa lagar.

Lag (2002:833) om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting

- 2 § - kommuner och landsting skall för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser.

Lag (1977:439) om kommunal energiplanering

- 3 § - plan för tillförsel, distribution och användning av energi ska antas av fullmäktige.

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

- 1 § - Varje kommun skall planera bostadsförsörjningen. Riktlinjer för bostadsförsörjningen skall antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod.

Lag (1992:1528) om offentlig upphandling

- 6 kap. 2 § - vid behov ska den upphandlande enheten fastställa riktlinjer för användning av direktupphandling.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

- 3 kap. 3 § - ett handlingsprogram för hur olyckor ska förebyggas ska antas av fullmäktige varje ny mandatperiod.
- 3 kap. 8 § - En kommun skall ha ett handlingsprogram för räddningstjänst. Handlingsprogrammet skall antas av fullmäktige för varje ny mandatperiod.

Miljöbalken (1998:808) och anslutande författningar

- 6 kap. 11-12 §§ – När en myndighet eller en kommun upprättar eller ändrar en plan eller ett program skall en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen göras, om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.
- 15 kap. 11 § – För varje kommun skall finnas en renhållningsordning som skall innehålla dels kommunens föreskrifter om avfallshantering och dels en avfallsplan. Ytterligare föreskrifter om dessa finns i avfallsförordningen (2001:1063).
- Enligt 7 § andra stycket förordningen om tillsyn enligt miljöbalken (1998:900) skall varje tillsynsmyndighet (nämnden) för varje verksamhetsår upprätta en plan för hur tillsynsarbetet skall bedrivas.

Plan- och bygglagen (1987:10)

- Hela lagen är av intresse, men följande kan lyftas fram (glöm inte att även kolla i miljöbalken, särskilt kapitel 6).
- 1 kap. 3 § - kommunen ska ha en aktuell översiktsplan för beslut om mark- och vattenområden samt den byggda miljön. Mer detaljerade bestämmelser i 4 kap. Bland annat skall fullmäktige en gång varje mandatperiod ta ställning till översiktsplanens aktualitet.
- 1 kap. 3 § - detaljplaner ska upprättas. Mer detaljerade bestämmelser i 5 kap.
- 1 kap. 3 § - fastighetsplaner får finnas.
- 1 kap. 3 § - regionplaner får upprättas för samordning av flera kommuners planläggning. Mer detaljerade bestämmelser finns i 7 kap.
- 5 kap. 16-17 §§ – områdesbestämmelser kan finnas istället för detaljplan.

Skollagen (1985:1100)

- 2 kap. 7 § - kommunen ska vinnlägga sig om en plan för kompetensutveckling av lärare.
- 2 kap. 8 § - en skolplan ska upprättas och antas av fullmäktige som visar hur kommunens skolväsende skall gestaltas och utvecklas.
- 5 kap. 4 a, 4 b §§ - styrelsen för en gymnasieutbildning skall fastställa en plan för varje specialutformat program och individuellt program. Om programmet är avsett för en grupp elever, skall styrelsen även fastställa programmål.

Skolans område i övrigt

- Enligt 1 kap. 13 § gymnasieförordningen ska det finnas en arbetsplan som beslutas av rektor för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen.

- Enligt förordning om läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 1994:1), avsnitt 2.8, ska rektor ansvara för att ett handlingsprogram för att förebygga och motverka kränkande behandling, såsom mobbing och rasism, upprättas, genomförs och följs upp.
- Enligt 6 § lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2006:67) skall huvudmannen för utbildning och annan verksamhet enligt skollagen eller den huvudmannen utser se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen skall årligen följas upp och ses över.

Socialtjänstlagen (2001:453)

- 5 kap. 6 § - Kommunen ska planera sina insatser för äldre.
- 5 kap. 8 § - Kommunen ska planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska funktionshinder.

Väglag (1971:948)

- 3 a, 14 a, 15 §§ m.m. – Den som planerar att bygga en väg skall genomföra en förstudie vari förutsättningarna för fortsatt planering klarläggs.

Övrigt

- Varje myndighet ska organisera sitt arkiv och upprätta en arkivbeskrivning och en arkivförteckning enligt 6 § arkivlagen (1990:782). Detta brukar ske genom en dokumenthanteringsplan.

Kommunens ansvar som arbetsgivare

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

- 3 kap. 2 a § - varje arbetsgivare ska i den mån det krävs upprätta en handlingsplan för att dokumentera arbetsmiljöarbetet.

Jämställdhetslagen (1991:433)

- 10-11 §§ - en handlingsplan för jämställda löner m.m. ska upprättas.
- 13 § - en jämställdhetsplan för jämställdhetsarbetet ska upprättas. Hänvisning till 4-11 §§.

Lag (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

- Det står inget i lagen om en specifik handlingsplan eller liknande, men 5-6 §§ handlar om vad arbetsgivaren måste göra för att förebygga diskriminering. En mångfaldsplan är inget tvång, men en god hjälp för att styra upp och mål-inrikta arbetet.